

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Sesijas dokuments

22.10.2007

B6-0402/2007

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Pamatojoties uz jautājumu, uz ko sniedz mutisku atbildi B6-0321/2007,

ievērojot Reglamenta 108. panta 5. punktu,

iesniedza *Diamanto Manolakou, Vincenzo Aita, Ilda Figueiredo, Willy Meyer Pleite, Marco Rizzo, Kyriacos Triantaphyllides un Dimitrios Papadimoulis*

GUE/NGL grupas vārdā

par pārtikas produktu cenu paaugstināšanos un patērētāju aizsardzību

Eiropas Parlamenta rezolūcija par pārtikas produktu cenu paaugstināšanos un patērētāju aizsardzību

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Reglamenta 108. panta 5. punktu,
- A. tā kā beidzamajos gados Eiropas Savienības dalībvalstīs ir novērots būtisks pamata pārtikas produktu cenu pieaugums, kas izraisa satraukumu starp patērētājiem, kuri pieprasa nekavējoties veikt atbilstīgus pasākumus;
- B. tā kā cenu pieaugums attiecas uz visiem pārtikas produktiem — neapstrādātiem, pārstrādātiem un rūpnieciski ražotiem, un tas īpaši skar viszemākos ienākumus, negatīvi ietekmējot ģimenes budžetu;
- C. tā kā pārtikas produktiem tiek atvēlēta nozīmīga mājsaimniecības budžeta daļa, kas mazāk attīstītajās ES valstīs pārsniedz 20 % vai pat 30 %, un tas negatīvi ietekmē ES dalībvalstu sociālo kohēziju;
- D. tā kā īpaši spēcīgi cenas ir palielinājušās tādiem pamata pārtikas produktiem kā maize, piens, kartupeļi, augļi un dārzeņi, desmitkārt pārsniedzot inflācijas līmeni;
- E. tā kā pārtikas produktu cenu palielināšanās galvenokārt pazemina tādu mājsaimniecību dzīves līmeni, kam ir zemi ienākumi, kārtējo reizi palielinot nabadzīgo un sociāli atstumto personu skaitu;
- F. tā kā beidzamo mēnešu laikā ir gandrīz divkārtšojušās neapstrādātu lopbarības produktu cenas, izraisot krīzes stāvokli lopkopības sektorā;
- G. tā kā daudzās ES valstīs noris lopkopju mobilizācija pret tādu politiku, kas izraisa mazo un vidējo lopkopības uzņēmumu slēgšanu, kā arī gaļas un piena ražošanas koncentrāciju;
- H. tā kā pārtikas preču sektorā gan ražošanā, gan izplatīšanā pastāv vislielākā koncentrācija un to kontrolē lieli uzņēmumi, kas gūst lielu peļņu, uzspiežot patērētājiem vairākkārt palielinātas ražotāju cenas;
- I. tā kā pārtikas preču un to ražošanas izejvielu cenu palielināšanās pirmie upuri ir ne vien patērētāji, bet arī mazie uzņēmumi, kuru izdzīvošana pašreizējos tirgus apstākļos kļūst neiespējama un ir ļoti iespējams, ka tiks pārtraukta lauksaimniecība un lopkopība un pamesti lauki;
- J. tā kā, pēdējo reizi pārskatot kopējo lauksaimniecības politiku (KLP), mērķis bija samazināt lauksaimniecisko ražošanu, samazinot ražošanas atbalstu, bet pastiprinājās pārtikas preču cenu paaugstināšanās tendences, kā arī spekulatīvas darbības;
- K. tā kā KLP pēdējās reformas, kas ir saistītas ar pakāpenisku tirgus atvēršanu, pakāpenisku

lauksaimniecības produktu tirgus regulēšanas mehānismu vājināšanu un lauksaimniecības globalizāciju, palielina Eiropas tirgus nestabilitāti un izraisa pieprasījumu pēc jauniem krīzes pārvaldības mehānismiem;

- L. tā kā Māstrihtā īstenotās KLP reformas mērķis bija likvidēt vienu miljonu un septiņus simti tūkstošus uzņēmumu un tā kā šis lauksaimniecības uzņēmumu skaita samazinājums ir izraisījis pastāvīgu pārtikas preču cenu kāpumu;
  - M. tā kā cenu pieauguma strukturālie iemesli ir tieši saistīti ar lauku pamešanas tendenci, kas raksturīga Eiropas dienvidu valstīm un jaunajām dalībvalstīm un šķiet, ka šis fenomens pastiprināsies līdz ar lauksaimniecības uzņēmumu vienotā maksājuma shēmas ieviešanu un tas izraisīs sociāli ekonomiskas sekas;
  - N. tā kā lauksaimniecības produkti arvien vairāk tiek izmantoti tādiem nolūkiem, kas nav saistīti ar pārtiku, pirmkārt, biodegvielas ražošanai, un tādējādi tiek aizstāta pārtikas produktu lauksaimnieciska ražošana, kaut gan nav veikts efektīvs šā procesa ietekmes novērtējums uz pārtikas pašpieņemību un nodrošinājumu;
  - O. tā kā lauksaimniecības pārtikas produktu un lopkopības produktu ražošanas ierobežojumi rada labvēlīgus apstākļus ātram importa un spekulatīvu darbību pieaugumam, piešķirot dominējošu stāvokli pārtikas preču uzņēmumiem un tieši ietekmējot dalībvalstu nodrošinātību ar pārtiku;
  - P. tā kā klimata pārmaiņu sekas ir jau jūtamas, piemēram, sarūkot graudaugu ražošanai, kas jau ir piespiedusi Komisiju noteikt izņēmumu attiecībā uz lauku atstāšanu atmatā 2008. gadā un paredzēt vīna ražošanas samazināšanos Eiropā par aptuveni 18 % līdz ar nepieciešamību daudzos reģionos agrāk novākt ražu, tāpēc Komisijas priekšlikumam likvidēt 200 000 hektārus vīnogulāju stādījumu sakarā ar vīna sektora kopīgās tirgus organizācijas reformu vairs nav nekādas nozīmes;
1. uzskata, ka pirmie šīs pārtikas preču cenu paaugstināšanās upuri ir mājsaimniecības ar maziem ienākumiem, kas lielu daļu budžeta atvēl pārtikas iegādei un atzīst, ka ir jāveic tieši pasākumi pārtikas preču cenu samazināšanai;
  2. pauž bažas par lopbarībai paredzēto izejvielu cenu celšanos, kas tieši skar lopkopjus un par pārtikas preču cenu pieaugumu, kas skar patērētājus, bet īpaši tos, kam ir mazi ienākumi;
  3. pauž atbalstu mazajiem un vidējiem lauksaimniecības un lopkopības uzņēmumiem; atzīst par taisnīgām viņu prasības samazināt tādu neapstrādātu produktu cenas, kas ietilpst viņu ražošanas jomā un prasa veikt atbilstīgus pasākumus;
  4. atzīst, ka cena par lauksaimniecības un lopkopības produktiem, kas attiecas uz ražotājiem neatbilst izejvielu cenu pieaugumam un tādējādi var izzust mazie un vidējie uzņēmumi, negatīvi ietekmējot ražošanas apjomu, kvalitāti un veicinot tās koncentrāciju nelielā uzņēmumu skaitā;
  5. īpaši uzsver nepieciešamību veikt pasākumus, lai samazinātu starpību starp patērētāju un ražotāju cenām, ierobežojot spekulatīvas darbības un dažu lielu Eiropas vai starptautiska

līmeņa uzņēmumu iespējas kontrolēt tirgu;

6. uzskata, ka lēmums 2008. gadā provizoriski atcelt pienākumu atstāt laukus atmatā un Komisijas priekšlikums atcelt graudaugiem piemērojamo ievadmitu ir fragmentāri pasākumi, kas nedod efektīvu audzētāju un patērētāju vajadzību risinājumu un turklāt tie nav ilgtermiņa risinājumi;
7. norāda, ka nesēnotikusī daļējā piena nozares tirgus pārskatīšana neaizkavē piena cenu celšanos patērētājiem, lai gan tās joprojām ir zemas ražotājiem un ka tā samazina atbalstu, izraisot sašutumu lauksaimnieku un patērētāju vidū, kuri cieš arī dēļ piena rūpniecības nozares lielo uzņēmumu tirdzniecības līgumiem;
8. konstatē, ka kartupeļu un arī augļu un dārzeņu ražošanas nozarē nesēnot veiktie pasākumi un ražošanas atbalsta samazināšanās jau negatīvi ietekmē šo produktu cenas un veicina to paaugstināšanos;
9. uzstāj, ka lauksaimniecības primārais mērķis ir pārtikas produktu ražošana; konstatē, ka lauksaimniecības produktu izmantošana mērķiem, kas nav saistīti ar pārtiku, piemēram biodegvielu ražošanai, neveicina viennozīmīgi tikai lauksaimnieciskās darbības paplašināšanos un tā var nesniegt apmierinošu risinājumu lauku iedzīvotāju aizplūšanas novēršanai; konstatē, ka tā var aizstāt pārtikas preču ražošanu un tādējādi negatīvi ietekmēt pārtikas preču apjomu un nodrošinātību ar pārtiku;
10. uzsver, ka biomasas atlieku vākšana ir jāregulē tā, lai tā neveicinātu pārtuksnešošanos, ko izraisa organisko vielu izsīkšana un augsnes vērtības zudums;
11. neatlaidīgi aicina Komisiju pārskatīt KLP mērķus, palielinot pārtikas produktu ražošanu, atbalstu mazajiem un vidējiem lauksaimniecības un lopkopības uzņēmumiem, samazinot cenas patērētājiem, pastiprinot intervences mehānismus un garantējot pienācīgas intervences cenas;
12. norāda, ka radikāla lauku izaugsmes resursu samazināšanās apdraud rīcības plānu izstrādi un liek prioritāti piešķirt valsts vai reģionālajiem lauku attīstības projektiem, kuru mērķis ir erozijas apkarošana, hidrobūves, lauksaimniecības un vides pasākumi ūdens taupīšanas jomā, kā arī plašākā nozīmē mazo un vidējo lauksaimniecības un lopkopības uzņēmumu ražošanas jaudas uzturēšanas apstākļu uzlabošana;
13. prasa, lai Komisija nepiešķir nedz lielajiem uzņēmumiem, kuri kontrolē gan pārtikas preču ražošanu, gan izplatīšanu, nedz ASV un citu valstu spiedienam Pasaules Tirdzniecības organizācijā un lai tā aizstāv Eiropas Savienības un mazāk attīstīto valstu lauksaimnieku, lopkopju un patērētāju intereses;
14. prasa, lai Komisija izskata un piedāvā īstermiņa un ilgtermiņa pasākumus, kas atvieglotu mazo un vidējo uzņēmumu pastāvēšanu, ņemot vērā to, ka šo uzņēmumu pašreizējais stāvoklis liek uzdot jautājumu par to izdzīvošanu un veicina to likvidāciju, jo īpaši tad, ja tie atrodas reģionos, kur pastāv strukturālas nepilnības, sociālais, vides un saimnieciskais risks;
15. prasa, lai Komisija izskata arī pasākumus, lai mazinātu tādu faktoru iedarbību, kas

negatīvi ietekmē pārtikas preču cenas, piemēram, degvielas cenas, saimnieciskās pārvaldības un kredītu izmaksas u.c.;

16. aicina dalībvalstis veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai novērstu spekulatīvās darbības un pārtikas preču tirgus kontroli, kā arī lauksaimniecības un pārtikas rūpniecības uzņēmumu apvienošanas, kuri izmanto atbilstīgu infrastruktūru trūkumu, ražotāju un patērētāju organizāciju un kontroles mehānismu neesamību un kuru vienīgais mērķis ir ienākumu palielināšana, pazeminot ražotāju cenas un uzspiežot paaugstinātas cenas patērētājiem;
17. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.